

ЛІТЕРАТУРА

1. ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення. Київ: Мінрегіон України, 2018. 68 с.
2. Особам з інвалідністю. URL : <https://www.msp.gov.ua/timeline/invalidnist.html>
3. Гра не для всіх. URL: https://zaxid.net/projects/gra_ne_dlay_vsih/
4. Рекомендації щодо впровадження доступності та інклюзивності дитячих ігрових майданчиків / Ворона О., Родін К., Шкуро В. 2021. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/18198.pdf>
5. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій. Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. 2012. 64 с.

Мироненко Т.В.,

*студент 4 курсу Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

Шевченко Л.С.,

*кандидат архітектури, доцент, доцент кафедри архітектури будівель
та дизайну Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія
Кондратюка»*

ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ЖИТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА У ВОЄННИХ ТА ПОВОЄННИХ УМОВАХ

Після початку індустріальної революції люди прагнуть жити у великих містах, тому що в них зосереджено безліч різноманітних підприємств, культурних, торговельних, розважальних закладів тощо.

Україна не стала винятком. Ще за часів СРСР міста ставали центрами тяжіння для молоді і не тільки. На той час головною проблемою було саме наявність житла, а не його зручність. Міста невпинно росли і архітектори та інженери концентрували всю свою увагу здебільшого на створенні нових будинків, кварталів та мікрорайонів, які можна буде збудувати за невеликий проміжок часу та не витративши на це непомірних коштів.

Зараз маємо ситуацію, коли ядра міст вже більш-менш сформувались і мають довгострокові плани на розширення і модернізацію міських територій. Але попри це, проблема з кількістю житла та його доступністю залишається наразі актуальною. Якщо проїхатись Полтавою, ми побачимо, що майже в усіх її куточках зводять нові багатоповерхові житлові будинки або створюють нові житлові квартали, мікрорайони. Це підтверджує актуальність теми та потребу в житлі для різних верст населення.

Свого часу відомий фахівець в оцінці якості житлового середовища д. арх. проф. Лаврик Г.І. зазначив, що «всю багатогранність властивостей, що визначають якість проєктного рішення житла, може бути зведено, з певним ступенем умовності, до трьох груп показників: функціональних (ототожнених з комфортністю, зручностями), економічних (вартісних) та естетичних (архітектурно-художніх)» [1]. На той час безпека житла не була акцентована й виокремлена із функціональних показників.

Через війну велика кількість людей вимушено залишила свої оселі й переїхала в інші міста та країни. Це лише посилило проблеми з кількістю та доступністю житла в місцях їх переїзду. Полтава – місто, яке стало прихистком для багатьох переселенців, що значно збільшило населення міста. Звісно, були зроблені певні кроки для того, щоб забезпечити житлом людей, які тікали від війни. Але здебільшого це тимчасові мобільні рішення, які з плином часу потрібно буде вирішувати капітально. Крім того, через бойові дії стає ще більш гострою проблема доступності як самих будинків, так і прибудинкових

територій. Війна загострює проблеми пов'язані з наявністю і функціональністю житлових будинків, формуванням безпечного житлового середовища.

Отже, тема житла стоїть достатньо гостро в суспільстві і зараз, як ніколи актуально створювати такі проекти житлових будинків, які б стали не лише комфортним місцем проживання людей, а й безпечним («мій будинок – моя фортеця»). За два роки війни ми чітко бачимо необхідність збільшення захисних споруд та конструкцій (укриттів) для безпеки людей. Це передбачає створення спеціальних захисних приміщень відокремлених від будинку, або безпосередньо в ньому.

Пропоную розглянути тему захисних приміщень у житловому будинку, а саме – спеціальних «кімнат-сховищів», які чимось схожі на ізраїльські «мамади» [2]. Використовуючи каркас як основний несучий елемент будинку, ми виділяємо основний диск жорсткості – це сходишко-ліфтовий вузол. Він формується із монолітного залізобетону, так само, як і стіни «кімнати сховища». Це дає нам змогу приєднати «кімнати сховища» до нього таким чином, щоб вони були одним цілим ядром жорсткості. На відміну від Ізраїлю, пропонуємо не розташовувати ці кімнати біля зовнішніх стін і не проектувати їх із вікнами, адже це зменшує їх захисні властивості. Необхідно намагатись створити між ними додатковий простір і розміщувати їх у глибині квартири, що надасть додатковий захист.

Головним плюсом «кімнати-сховища» є те, що вони розташовані на кожному поверсі і в кожній квартирі, що дає змогу за максимально короткий проміжок часу переміститися у сховище. Якщо будинок багатоповерховий, цей спосіб, на мій погляд, є кращим, ніж спосіб створення сховища під будинком. По-перше, «кімнати-сховища» значно збільшують міцність будинку і в них можна швидко заховатись. По-друге, вони є індивідуальним сховищем для кожної людини або групи людей, частиною квартири, де кожен може сам облаштувати ці кімнати на власний смак.

На відміну від «кімнати-сховища», підземне сховище забере значну частину будинку, яку міг займати паркінг. У нього складніше (довше) потрапити, і таке сховище буде загальним. І важливо те, що у разі руйнування будинку є ризик утворення завалів, що може призвести до значного ускладнення евакуації, за умови, якщо сховище зберегло свою цілісність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шевченко Л.С., Слободяник О.О. Особливості формування житлового простору типу co-housing. *Сучасні проблеми містобудування. Перспективи та пріоритети розвитку*: зб.тез доп. учасн. Всеукр.наук.-практ. інтернет-конф. мол.учених та студентів. Луцьк, 2021. 172 с.

2. Що таке мамади і мамаки? Досвід Ізраїлю з будівництва безпечного житла. 2024. URL: <https://evacuation.city/articles/216253/scho-take-mamadi>

Шевченко А.В.,

аспірант кафедри містобудування та архітектури Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЗАСОБИ ГУМАНІЗАЦІЇ ЖИТТЄВОГО СЕРЕДОВИЩА ШЛЯХОМ ЙОГО АДАПТАЦІЇ ДО СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Відмінною рисою нашого часу є більша динамічність життя суспільства, пов'язана з високими темпами розвитку нових технологій, розширенням сфери діяльності людей, посиленням міграції, рухливості населення, змінами соціального життя тощо. На думку соціологів, структура суспільства остаточно не сформувалася і перебуває в дуже складній динаміці, спостерігається нечіткість і розпливчастість соціальних кордонів, рухливість вертикального зрізу суспільства, коли людина під впливом різних факторів може змінити свій